

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

MEGHIVÓ

az Országos Erdészeti Egyesület 1908. évi közgyűlésére.

Az Országos Erdészeti Egyesület f. évi rendes közgyűlését december hó 13-án délelőtt 10 órakor, Budapesten saját helyiségeiben (V., Alkotmány-u. 6 sz. II. emelet) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés az egyesületnek a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett tevékenységéről.

2. Elnök, két alelnök, 11 választmányi tag és a számadás-vizsgáló bizottság választása. A választmányban 10 hely négy évre, 1 hely egy évre tölthető be.

A választmányból az alapszabályok értelmében kilépnek, de újból választhatók: *Arató Gyula*, báró *Feilitzsch Artur*, *Hangay Géza*, *Hirsch István*, *Podhradszky András*, *Tavi Gusztáv*, *Tomcsányi Gusztáv*, *Török Gábor*, dr. *Tuzson János*. Két hely *Eleőd Jós*a és *Rónay Antal* lemondása következtében üresedett meg.

3. Jelentés az 1907. évi számadások megvizsgálásáról és az 1909. évi költségvetésre vonatkozó javaslat.

4. Jelentés a Deák Ferenc alapítvány kamataiból kiirt pályázatokról és javaslat az 1909. évi kamatok hovafordítása ügyében.

5. Indítvány a jövő évi közgyűlés helyére és idejére nézve.

6. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Ily indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak írásban bejelentendők.)

Van szerencsénk az Országos Erdészeti Egyesület t. tagjait felkérni, hogy a közgyűlésen minél számosabban megjelenni és tanácskozásainkon résztvenni sziveskedjenek.

Budapest, 1908. november hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége.

Ezen meghívóval kapcsolatosan azon t. tagtársainkat, akik a m. kir. államvasutak vonalain menetjegykedvezményre más alapon nem birnak jogosultsággal, felkérjük, hogy kedvezményes menetjegy váltására vonatkozó igazolvány megküldése végett levelező-lapon legkésőbb december hó 10-ig alulirott titkári hivatalhoz fordulni sziveskedjenek.

A közgyűlést közös ebéd követi, melynek helye magán a közgyűlésen fog közöltetni.

Az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatala.

II.

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1908. évi október hó 24-én tartott rendes üléséről.

Jelen volt: Dr. *Bedő* Albert I. alelnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Bittner* Gusztáv, *Hangay* Géza, *Havas* József, *Hirsch* István, *Kiss* Pál, *Lászlóffy* Gábor, *Nagy* Károly, *Péché* Kálmán, *Sóltz* Gyula, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula, dr. *Tuzson* János választmányi tagok, *Marsovszky* Ede rendes tag és az egyesület tisztikara.

Távolmaradásukat kimentették: *Csik* Imre, *Csupor* István, *Krajcsovits* Béla, *Máday* Izidor, *Muzsnay* Géza, *Laitner* Elek, *Osztroluczky* Géza, *Török* Gábor és *Vadászfy* Jenő vál. tagok.

I. Dr. *Bedő* Albert I. alelnök az ülést megnyitva, élénk sajnálkozásának ad kifejezést afelett, hogy az egyesületi elnök ő nagyméltóságát betegsége gátolja abban, hogy a mai ülést vezesse. Reméli, hogy ő exczellenciája egészsége mielőbb ismét teljesen helyreáll s már a legközelebbi alkalommal ismét átveheti az egyesület üléseinek vezetését.

II. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő: a bevétel f. évi január hó 1-től a mai napig 79294 K 15 f. ugyanezen idő alatt a kiadás... 59514 „ 04 f.

Rendkívüli bevételek czimén a következő összegek folytak be: az alaptőke javára, készpénzalapítványként Klein Zsigmond részéről 500 K; kötvényben tett alapítványok törlesztésére, 1036 K

vagyis összesen 1536 K; a Wagner Károly alapítvány javára, 25 K 90 f.

Jelenti továbbá a titkár, hogy a számadásvizsgáló bizottság f. é. október hó 10-én a pénztárt váratlanul rovancsolta s azt teljesen rendben találta.

Jelenti végül, hogy Lesenyi Ferencz és Schudich Nándor ösztöndijasok az alapszabályoknak megfelelő előmenetelt tanusítván, részükre a Bedő Albert alapítványból élvezett ösztöndíj továbbra is folyósítottatott.

Tudomásul szolgál.

III. Fasan Károly, külföldre költözött egyesületi tag tagdíj-hátralékának törlesztését az igazgató-választmány, annak behajtására remény nem lévén, a közgyűlésnek pótlólag javaslatba hozni határozza.

IV. Az Erdészeti Lapok eddigi hirdetési díjszabását az igazgató-választmány 1909. január 1-től kezdődőleg olyképpen módosítja, hogy az eddigi garmond szedés mellett az egységtétel két-hasábos milliméter-távolság után faeladási hirdetményeknél 30 f., más hirdetményeknél 20 f. Táblázatos szedés $1\frac{1}{2}$ -szeresen számítatik. Az árendedményekre vonatkozó eddigi rendelkezések érvényben maradnak.

V. Vessel György sziszeki gabona- és magkereskedő abbéli ajánlatát, hogy az általa eladott tölgymakk minden métermázsája után 25 fillért ad az egyesület jótékony alapítványai javára, ha az egyesület czégét az „Erdészeti Lapok“-ban hivatkozással ezen adományra a vevőközönségnek állandóan ajánlja, az igazgató-választmány elfogadhatónak nem tartja, mert nem tartja teljesíthetőnek azt a kívánságot, hogy az egyesület hivatalos lapjában bármely czég érdekében propagandát csináljon.

VI. Az erdészeti kísérleti állomások nemzetközi szövetsége általános erdészeti bibliografia kiadását határozta el és felkéri az egyesületet e vállalkozásának anyagi támogatására.

Az igazgató-választmány azon feltétel alatt, hogy ez a bibliografia a magyar erdészeti irodalomra is ki fog terjedni, elvben teljesíthetőnek találja a kérelmet és felkéri az elnökséget, hogy a hozzájárulás kívánatos nagyságára nézve előzetes tájékoztást szerezzen.

VII. Az Erdészeti Lapok és az Erdő című lap nyomdai előállítására vonatkozó tárgyalásra és esetleg új szerződés kötésére az elnökség nyer felhatalmazást.

VIII. A titkár jelenti, hogy a múlt választmányi ülésen nyert felhatalmazás alapján az egyesület november 1-vel átveszi az Erdő című lap kiadási teendőit s évégből Németh János napidiját alkalmazta havi 60 K napidij-átalánynyal. Az igazgató-választmány ezt jóváhagyólag tudomásul veszi és egyben a pénztári teendőknek ezzel kapcsolatos tetemes megszorodására való tekintettel Gaal Károly egyesületi pénztárnok járandóságait évi 400 K-val emeli.

IX. A titkár jelenti, hogy az egyesületi székház a nyár folyamán gyökeres tatarozásnak vettetett alá. Az engedélyezett 11000 K-val szemben a tényleges költségcsúszás 10713 K 40 f. volt.

Tudomásul szolgál.

X. Rónay Antal, Tomcsányi Gusztáv és Scholcz Ottó az erdészeti államvizsgáló bizottságban viselt tisztükről lemondván, az igazgató-választmány a földmívelésügyi miniszter felhívására a megüresedett tagsági helyekre Marosi Ferenc m. k. főerdőtanácsost, Csupor István primási urad. főerdőmestert és Arató Gyula m. kir. erdőtanácsost jelöli.

XI. A titkár jelenti, hogy az Erdészeti Lapok rendelkezésére álló sorozatát és az amerikai Smithsonian Institut cserepéldányként járó évkönyveit a Magyar Nemzeti Múzeum növénytani osztályának adományozta, miért a múzeum igazgatósága köszönetet mond. Tudomásul szolgál.

XII. Az igazgató-választmány a f. évi közgyűlést Budapestre 1908. december 13-ára hívja össze a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés az egyesületnek a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett tevékenységéről.

2. Elnök, két alelnök, 11 választmányi tag és a számadás-vizsgáló bizottság választása. A választmányban 10 hely négy évre, egy hely 1 évre tölthető be.

A választmányból az alapszabályok értelmében kilépnek, de újból választhatók: Arató Gyula, Feilitzsch Artúr báró, Hangay Géza, Hirsch István, Podhradszky András, Tavi Gusztáv, Tomcsányi

Gusztáv, Török Gábor, Tuzson János dr. Két hely Eleőd Jósá és Rónay Antal lemondása következtében üresedett meg.

3. Jelentés az 1907. évi számadások megvizsgálásáról és az 1909. évi költségvetésre vonatkozó javaslat.

4. Jelentés a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiirt pályázatokról és javaslat az 1909. évi kamatok hovafordításáról.

5. Indítvány a jövő évi közgyűlés helyére és idejére nézve.

6. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában.

XIII. A Deák Ferencz alapítvány 1909. évi kamatainak hova-
fordítása iránt javaslatot teendő Fekete Lajos, Vadas Jenő és
Muzsnay Géza urakból álló bizottság küldetik ki.

XIV. A titkár jelentést tesz az állami erdőtisztek mozgalmá-
ról, melynek minden egyes mozzanatáról az Erdészeti Lapok meg-
emlékeztek. Különösen kiemeli, hogy az egyesület az állami erdő-
tisztek teljes értékű létszámrendezése érdekében felirattal fordult
a kormányhoz, viszont azonban Márton Sándor m. kir. erdőmes-
ter rendkívüli közgyűlés tartására vonatkozó indítványát az elnök-
ség elfogadhatónak nem találta, mert egyfelől akkor az állami
erdőtiszteknek saját érdekükben való mozgalma, amelyre az
egyesület közgyűlése csak zavarólag hatott volna, már megindult
volt s mert másfelől az egyesületi közgyűlés éppen a leglénye-
gesebb kérdésben nem lett volna illetékes nyilatkozni, hogy t. i.
a teljes létszámrendezés ellenében a fa- és földjárandóság végső
esetben feláldoztassék-e?

A titkár jelentése tudomásul szolgál.

XV. A titkár folytatólag bejelenti, hogy a kereskedelemügyi
miniszter meghívására részt vett azon az értekezleten, amely az
alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezet tárgyalására össze-
hívott. A törvénytervezet az erdészetet legközvetlenebbül érdeklő
sajáthasználata vasutakra vonatkozó fejezetében az egyesületnek
annak idején kifejezett óhajait messzemenő mértékben figyelembe
vette.

Ujabb kívánság erre vonatkozólag csupán a Magányvasutak
Országos Szövetsége részéről merült fel, amely az erdei vasutak-
hoz szükségelt területnek az erdőtörvény 178. §-a alapján való
megszerzését a törvénytervezet 76. §-ában ismételtlen megenged-
hetőnek kívánja jelezni (tekintettel arra, hogy a közigazgatási

biróság az 1907. évi III. t.-cz. életbelépte óta azzal ellentétes ítéleteket hozott) és az erdei vasutak részére az 1907. évi III. t.-cz. 8. §-ában mező- és erdőgazdasági területekre biztosított kisajátítási jogot belsőségekre is kiterjesztendőnek tartja, mert előfordul, hogy szűk völgyek alján elterülő belsőségek lehetetlenné teszik a vasut építését.

Az igazgató-választmány az 1879. évi XXXI. t.-cz. 178. szakaszában említett területszerzési jogot a törvénytervezet 73. §-ában a közigazgatási bíróság újabb gyakorlatával szemben eléggé biztosítotttnak tartja, a kisajátítási jognak a belsőségekre való kiterjesztése ügyében ellenben felterjesztéssel fordul a kereskedelem-ügyi kormányhoz.

XVI. A „mezőgazdasági kamarák“ ügyét az igazgató-választmány, tekintettel arra, hogy a gazdasági egyesületek országos szövetsége október 22-én tartott ülésében nem jutott megegyezésre az erre vonatkozó törvénytervezet szövegére nézve, egyelőre leveszi az igazgató-választmány a napirendről, felkérve azonban az ügy tárgyalására kiküldött bizottságot, hogy annak fejlődését kísérje figyelemmel és az erdőgazdaság érdekeinek megóvása szempontjából szükséges javaslatait annak idején tegye meg.

XVII. Nagy Károly m. kir. erdőmester a bányatörvény 1903. évi tervezetére vonatkozólag a következő indítványt küldötte be.

Tekintetes igazgató-választmány!

Kapcsolatban a bányatörvényjavaslatról irt és az Erdészeti Lapokban megjelent tanulmányommal, a kérdéses törvénytervezet többrendbeli módosítását az abban tüzetesen kifejtett indokok alapján az erdőbirtokos és az erdőgazdaság érdekében feltétlenül szükségesnek tartom és indítványozom, hogy az Országos Erdészeti Egyesület a törvénytervezet megváltoztatása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter urhoz feliratot intétzen. Ennek folytán tisztelettel kérem, hogy a módosításokra vonatkozólag itt előterjesztett határozati javaslatomhoz hozzájárulni és a benyújtandó felirat szerkesztésénél e javaslatomat figyelembe venni szíveskedjék.

Határozati javaslat:

1. Mondja ki az Országos Erdészeti Egyesület, hogy bár az ingatlantulajdonos (föld és erdő) érdekében kívánatosnak tartaná, ha az 1903. évi bányatörvénytervezet 2. és 3. §-ával ellentétben az ásványszén az ingatlan tartozékaként hagynának, illetve mondatnék ki és így nem soroztatnék a szabad ásványok közé: mégis a bányászati és közgazdasági érdekek mérlegelésével, valamint

a tervezett törvény létrehozásának érdekében az ásványászati tulajdonjogának kérdésénél nem foglal el merev álláspontot, abban a reményben, hogy a föld és erdőbirtokos érdekei a tervezett bányatörvény keretén belül egyébként kellő méltánylásban részesülnek és minden esetleges károsítástól megóva lesznek.

Ettől a reménytől vezéreltetve szükségesnek tartja azonban az Országos Erdészeti Egyesület, hogy a bányatörvény a kutatás, a bányamivelés, vízjogi rendelkezések és kisajátítás kérdései tekintetében a tervezetnek a bányászati érdekeknek a többi gazdasági ágakkal szemben elfoglalt, túlzott álláspontjától térjen el s mások érdekeit nagyobb figyelembe részesítse. Evégből az Egyesület a bányatörvénybe iktatva kívánja azt, hogy ama kérdésekben, melyeknél az erdőgazdaság vagy erdőbirtokos érdekei termékek vizen való szállításánál, e célra szolgáló műépítményeknél, berendezéseknél, továbbá kutatásoknál, bányakároknál felmerülő vitás kérdéseket illetőleg bármilyen tekintetben érdekelve van, az engedélyek megadása előtt az illetékes kir. erdőfelügyelőség meghallgatandó s ily engedélyezések ügyében tartandó helyszíni tárgyalásokra meghívandó.

II. Szükségesnek tartja ennél fogva az Országos Erdészeti Egyesület, hogy a bányatörvény tervezetének 35., 36., 96., 136., 192., 197., 198., 199., 201., 206., 210., §-ai ily értelemben módosíttassanak vagy kiegészíttessenek.

III. Oly vitás esetekben, a mikor több gazdasági érdek kerül ellentétbe, ne a rendes bányahatóságok döntsének, hanem e célra alakíttassék egy *országos* bányatanács, amelyben az erdőgazdaság is kellő számu szakértő tagokkal képviselve legyen.

III. A 13. § a törvény alkalmazásánál előfordulható félreértés kikerülése végett a következő módon megváltoztatandó: A kutatási tér négyzet idomu s egyegy oldala szintesen mérve legalább 150 és legfeljebb 1000 m hosszú stb.

IV. A 35. § olyan értelemben kiegészítendő, hogy az erdőgazdaság céljaira szolgáló bármilyen berendezés, építmény, épület stb. területén nem szabad kutatni.

V. A 43. §-sal ellentétben a kutatás alkalmával a bányahatóság ne állapíthassa meg a termelési jutalékot, mivel ez az ingatlan tulajdonosának megkárosítását vonhatná maga után.

VI. A 60. § oly értelemben kiegészítendő, hogy a bányamivelési jog engedélyezése tárgyában tartandó helyszíni tárgyalásra az érdekelt ingatlan-tulajdonosokat az eljáró bányahatóság meghívni tartozik.

VII. A 132. § elején a „bánya” szó pótlólag felveendő lenne, mert az eredeti szövegezés („A vízhasználat engedélyezésénél a bányászati érdekek más gazdasági érdekekkel szemben elsősege van”) esetleg félreértésre adhatna okot, amennyiben nemcsak a „bánya”-viz, hanem egyéb víz használatára is vonatkoztathatnák.

VIII. A 169. § 2. és 3. bekezdése a következőképpen módosíttassék: „Ha a termelési jutalékokra igénynyel bíró földtulajdonosok száma a tízet meghaladja, kötelesek az 1894. évi XII. t.-cz. 8—10. §-ának megfelelőleg birtokossági közgyűléssé alakulni és jogukban áll a 11. §-hoz képest szervezkedni és képviselőikről gondoskodni. A termelési jutalék ezen birtokosság képviselőinek

kezéhez fizetendő, akik azt a jelen törvény rendelkezéseihez képest kötelesek felosztani. Ily értelemben a 179—181. §-ok is átdolgozandók lennének.

IX. Az ásványszén után az ingatlan tulajdonosának fizetendő termelési jutalék a törvényjavaslat 170. §-ával ellentétben tíz-tíz évi időközökben állapíttassék meg, nem pedig örök időkre érvényes fix összegben, amint hogy a törvényjavaslat tervezi.

X. A törvényjavaslat 184. §-a („a termelési jutalék megállapításánál az eljárási költség a bányavállalkozót terheli) változatlanul érvényre juttatandó, mivel ezen a címen az ingatlan tulajdonost megterhelni nem lenne méltányos.

XI. A 175. § kiegészítendő lenne oly értelemben, hogy amennyiben a bányatulajdonos a földtulajdonossal szemben bizonyos fix ideig fizetendő kártalanítási összegre kötelezte magát, ha ez időn belül saját hibájából vesztene el a bányatulajdont, a hátralékos összeget a földtulajdonos bírói uton követelhesse.

Ugyanez a szakasz még kiegészítendő, hogy azokon a területeken, melyeken a volt földesurat illették meg az ásványszénre vonatkozó jogok, a termelési jutalék a volt földesurat illeti.

XII. A 187. § a földtulajdonos érdekében változatlanul meghagyandó.

XIII. A 191. §-al ellentétben kimondandó lenne, hogy a kisajátítás a mindenkor teljes forgalmi érték alapján történjék.

XIV. A bányakár tekintetében a 201. § kiegészítendő lenne a következőképpen: köteles a bányabirtokos az erdőkben, erdősitésekben, ültetvényekben, gyümölcsösökben, csemetekertekben, faiskolákban, szőlőkben, mezeiterményekben a bányászati üzem bármelyik módja által okozott károkat az illető ingatlan tulajdonosának teljes értékben, békés meg nem egyezés esetén erdő és mezőgazdasági szakértők véleménye alapján megtéríteni.

XV. A törvényjavaslat 205. §-a változatlanul meghagyandó, vagyis a külszin megrongálásáért akkor is teljes kártérítés járjon, ha az ingatlan tulajdonosa termelési jutalékot élvez.

XVI. A 207. és 208. § is meghagyandók, ellentétben a Balkay-Gálócsy-féle javaslattal, mert az eredeti tervezet jobban megfelel az ingatlan tulajdonos érdekeinek.

XVII. A 210. § az erdészeti célokra szolgáló építmények védelmét mostani szerkezete szerint kellően nem biztosítja, ennél fogva ilyen értelemben kiegészítendő s az erdőítés szó után beiktatandó lenne: végül az erdőgazdaság, erdőbirtokos, fakereskedő céljaira szolgáló mindennemű építmények, berendezések, épületek, vízfogó gátak, vízduzzasztók, csatornák, gerebek, farakodók és egyéb vízi építmények, továbbá facsuszatók, erdei vasutak, kötélpályák, valamint a fűrész- és egyéb faipari telepek a bányamivelés által okozható veszélyeztetés ellen biztosítva legyenek.

XVIII. A 408. § oly értelemben módosítandó volna, hogy az ingatlan tulajdonosának és a törvény életbeléptetéséig szerződött széntulajdonosoknak az ásványszénre vonatkozó jogai tekintetében fennálló szabályok az 1861. évi országbírói értekezlet által megállapított ideiglenes törvénykezési szabályok hatályának területén (vagyis ahol eddig a közsén a földbirtokos rendelkezése

alatt állott, az abszolutizmus idejében a szorosan vett Magyarországon (az egykori pesti tábla területén) e törvény hatályba lépésétől számítandó tíz évig érvényben maradnak. A 409. és 410. § ilyen értelemben szintén módosítandó lenne.

XIX. Kívánja az Egyesület, hogy a 412. § 1. és 3. bekezdésének intézkedései törvényerőre emelkedjenek.

XX. Kívánatosnak tartja az Egyesület, hogy a hazai vasércnek külföldre való kivitelének meggátálása végett a törvényben megfelelő intézkedések véteszenek föl.

Teljes tisztelettel maradok

Lugos, 1908. évi június hó 26-án

Nagy Károly

mi. kir. erdőmester.

Az igazgató-választmány az indítványt Tomcsányi Gyula, Téglás Károly és Péch Kálmán vál. tagokból álló bizottságnak adja ki véleményezés végett.

XVIII. A titkár hivatkozik arra, hogy a kormány foglalkozik a nyugdijtvörvény módosításának szándékával, elérkezettnek tartaná tehát az időt arra, hogy az egyesület felterjesztést intézzen a kormányhoz, hogy ez alkalommal a mostani nyugdijtvörvénynek az állami erdészeti altisztekre vonatkozó jelenlegi felette hátrányos kivételes intézkedéseit ejtse el s vonja azokat a méltányosan megállapítandó új általános rendelkezések alá.

Az igazgató-választmány ehhez hozzájárul.

XIX. Új tagokként felvételnek: a) alapító tagnak: a *besztercei m. k. erdőigazgatóság* 4 év alatt egyenlő részletekben lefizetendő 2000 K alapítvánnyal, aj. Leitner Elek; *Klein Zsigmond* fakereskedő 500 K-val készpénzben, aj. a titkár; *Büchler Ármin* fakereskedő, aj. Förster Gyula.

b) rendes tagnak: A *holicsi cs. k. uradalom és Nyiregyháza* város, aj. a titkár; *Cservenka* Gyula urad. erdész, aj. Mihályi Lajos; *Ferenczi* Ede hitb. urad. erdőmester, aj. Dezsényi Jenő; *Langhammer* János urad. erdőgyakornok, aj. Simon Béla és Ajtay János; *Róth* Adolf fakereskedő, aj. Förster Gyula.

K. m. f.

Bund Károly s. k.

Dr. Bedő Albert s. k.

titkár.

I. alelnök.

Hitelesítésül:

Horváth Sándor s. k.

Kiss Pál s. k.

II. alelnök,

vál. tag.